

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
Тарих факультеті
Археология, этнология және музеология кафедрасы

**«Музей қоры жүйесіндегі фалеристика, геральдика және сфрагистика»
пәні бойынша қорытынды емтихан жүргізу бағдарламасы және
әдістемелік ұсыныстары**

**«7M02207 – МУЗЕЙ ІСІ ЖӘНЕ ЕСКЕРТКІШТЕРДІ ҚОРҒАУ»
мамандығы бойынша білім беру бағдарламасы**

Алматы 2023 жыл

Құрастырушы:

Картаева Т.Е. т.ғ.к., Археология, этнология
және музеология кафедрасының профессоры
(дайындалған - А.Ж.Т., лауазымы, дәрежесі
және атағы)

«Музей қоры жүйесіндегі фалеристика, геральдика және сфрагистика» пәні бойынша қорытынды емтихан жүргізу бағдарламасы және әдістемелік ұсыныстары кафедра мәжілісінде қаралып, ұсынылды «___» _____ 2023 ж., хаттама №_____

Кіріспе

UNIVER жүйесіне (univer.kaznu.kz) сұрақтар үш блокқа бөлу арқылы енгізіледі.

Емтихан өткізу регламенті: Емтихан алдын-ала бекітілген кесте бойынша өтеді.

Емтихан ережелері: Емтихан барысында студент ұялы телефон, оқулықтар, дәптер, құлаққап және т.б. бөгде заттарды ұстауға, өзімен бірге алып кіруге болмайды. Сонымен қатар басқа студенттермен сөйлесуге, артық қимыл жасауға, артына қарауға болмайды. Емтихан барысында бейне бақылау арқылы мониторинг тобы бақылап отырады. Аталған ережелерді бұзу фактісі анықталса, студент емтиханнан шығарылады.

Қорытынды емтихан 15 аптада алған білімнің нәтежиесі ретінде жазбаша түрде жүргізіледі. Төмендегі тақырыптар бойынша тапсырмалар беріледі:

1. Фалеристика ғылымының негізгі бағыттары мен міндеттері.
2. Протомузейлік коллекцияларды танытуға жаңа көзқарас.
3. Музейлік фалеристика: Әлем музейлеріндегі фалеристика қорлары және Фалеристикалық коллекцияның маңызы.
4. ҚР тарихи кезең фалеристикасы: Кеңестік дәуірдегі фалеристика және Кеңес Одағындағы жоғары мемлекеттік марапаттарды иемдену.
5. ҚР Мемлекеттік марапаттарын тағайындау: ҚР мемлекеттік марапаттар түрлері және ведомствалық марапаттар.
6. Әлем елдері вертуальды музейлеріндегі фалеристика, геральдика, сфрагистикалық ескерткіштер жүйесі.
7. Сфрагистика ғылымының негізгі бағыттары.
8. Музей қорларындағы сфрагистикалық ескерткіштер жүйесі.
9. Сфрагистика ғылымының дамуы: тарихнамасы мен деректері.
10. Әлем музейлеріндегі сфрагистика қорлары: экспозициялануы және зерттелуі және насихатталуы.
11. Музейлік сфрагистика: сфрагистикалық құжаттар, зерттеулер және мөрлер реконструкциясы.
12. Геральдика ғылымының негізгі бағыттары.
13. Музейлік геральдика.
14. Музей қорларындағы рәміздік белгілерге қатысты ескерткіштер мен құжаттар бірлігі.
15. Музей қорларындағы фалеристика, сфрагистика, геральдика ескерткіштерінің атрибуциясы, инвентаризациясы.

Емтихан тапсыру кезінде студенттер қабілетті болуы тиіс:

- әлемдік музейлердің экспозициялық тәжірибе тарихын білу, музей экспозициясы принциптері мен әдістерін түсіну;
- музей экспозициясына қатысты ғылыми білім мен методологиялық зертеулерді, музей терминалогиясын дұрыс қолдану. Музейлерді классификациялау және олардың саласын талдау;
- музей экспозициясын ғылыми және көркем жобалау, экспозиция құру барысында ғылыми концепция жасау, өз көзқарасын дәлелдеп, нақты тұжырымдар ұсыну;
- тапсырмаларын орындау барысында коммуникативті қабілетті дамыту, музей экспозициясын жетілдіруге жаңа идеялар ұсыну;
- студент орындаған тапсырмаларына объективті баға беру, топтағы көшбасшылық қасиетті қабылдай білуге дайын болу, кәсіби дамудың жаңа бағыттарын анықтау.

ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

- Фуко М. Слова и вещи. Археология гуманитарных наук. – СПб., 1994.
- Островский В. История цивилизации. – М., 2003.
- Античный словарь. – М., 2005.
- Байрамов А., Каиргали Ш., Назарбаева А., Шаймерденов Е. Государственные символы тюркоязычных стран. – Алматы, 1997.
- Ерофеева И.В. Символы казахской государственности: позднее средневековье и новое время. – Алматы, 2001.
- Кайырбеков Б.Г. Государственные символы Республики Казахстан. – Алматы, 1997.
- Қондыбай С. Арғы қазақ мифологиясы. Толық шығармалар жинағы. 9-12 томдар. – Алматы, 2008.
- Шаймерден Е. Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздері. – Алматы, 1995.
- Загидуллина А.А. Языковые символы и образы: онтология и функционирование. – Алматы, 2010.
- Самашев З., Базылхан Н. Көне түрік таңбалары = Древнетюркские тамги. – Алматы, 2010.
- Картаева Т., Даубаев Е. Мөр және мөрлі жүзіктің тарихи реконструкциясы. Әдістемелік нұсқаулық. - Алматы: Қазақ университеті. 2019. - 60 б.
- Картаева Т., Даубаев Е., Алтынбекова Э. Ішкі Орда (Бөкей Ордасы) хандары мөрлерінің реконструкциясы: мөр символдары мен атрибуттарын анықтау. «Turkic Studies Journal», №2, 2023 ж., 67-92 бб.